

3. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ). Знання для боротьби з раком на практиці: Керівництво ВООЗ для розробки ефективних програм (2007). URL: <http://whqlibdoc.who.int/publications/2007/9241547345>

Ключові слова: система охорони здоров'я, медична допомога, паліативна допомога.

Ключевые слова: система здравоохранения, медицинская помощь, паллиативная помощь.

Key words: health care system, medical care, palliative care.

КУБАТКО-ПИСАРЕНКО ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри трудового права та права соціального забезпечення*

ПРЕДМЕТ КОЛЕКТИВНОГО ТРУДОВОГО ПРАВА

У сучасній науці трудового права у структурі системи трудового права виокремлюються такі елементи, як Загальні положення, Індивідуальне трудове право і Колективне трудове право [1, с. 31].

Колективне трудове право як структурна частина в системі трудового права України є сукупністю правових норм, що регулюють такі види колективних трудових відносин, як: відносини з участі працівників (їх представників) в управлінні підприємством, установою, організацією; відносини з ведення переговорів з укладення колективних угод і колективних договорів; відносини із діяльності профспілок, їх об'єднань щодо представництва і захисту прав та інтересів працівників; відносини із діяльності організацій роботодавців, їх об'єднань щодо представництва і захисту прав та інтересів роботодавців; відносини із вирішення колективних трудових спорів (конфліктів).

У загальній теорії права під предметом правового регулювання розуміється коло суспільних відносин, що регулюються нормами відповідної галузі права. Отже, предметом правового регулювання колективного трудового права слід визнавати зазначені вище колективні трудові відносини.

Об'єктивні потреби в їх правовому регулюванні зумовили прийняття низки законодавчих та інших нормативно-правових актів, предметом регулювання яких стали саме колективні трудові відносини. Сукупність закріплених у них правових норм утворюють колективне трудове право, яке від структурної частини в системі трудового права поступово перетворюється у підгалузь цієї фундаментальної галузі права.

У становленні та розвитку колективного трудового права в Україні дійсно виокремити такі етапи: 1) 1991–1993 рр.; 2) 1993–2005 рр.; 3) з 2005 р. – по теперішній час.

Перший етап становлення колективного трудового права (1991–1993 рр.) пов'язується з виданням Указу Президента України від

27 квітня 1993 року про затвердження Положення про Національну раду соціального партнерства, яка разом із її територіальними органами стали першими спеціалізованими органами соціального партнерства в Україні. Протягом цього етапу було прийнято Закон України «Про колективні договори і угоди» від 1 липня 1993 року [2], яким вперше у національному законодавстві було регламентовано укладання колективних угод на національному, галузевому і регіональному рівнях. Перша тарифна угода була укладена в 1993 році між Кабінетом Міністрів України і всеукраїнськими профспілками та їх об'єднаннями.

Головною подією другого етапу стало прийняття Конституції України від 28 червня 1996 року [3], яка стала основним джерелом колективного трудового права. Протягом цього етапу періоду також було прийнято низку важливих законів: Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 року [4], Закон України «Про вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 3 березня 1998 року [5].

Указом Президента України від 17 листопада 1998 року було затверджено Положення про Національну службу посередництва і примирення, утворено Національну службу посередництва і примирення як постійно діючий державний орган, призначений сприяти врегулюванню колективних трудових спорів (конфліктів) [6].

Законами України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 року [7] та «Про організації роботодавців» від 24 травня 2001 року на законодавчому рівні було закріплено правовий статус професійних спілок, їх об'єднань і організацій роботодавців, їх об'єднань як суб'єктів соціального діалогу у сфері праці.

Початок третього етапу слід пов'язати з виданням Указу Президента України «Про розвиток соціального діалогу в Україні» від 29 грудня 2005 року, яким було ліквідовано Національну раду соціального партнерства і утворено Національну тристоронню соціально-економічну раду, а також затверджено відповідне Положення. В Указі Президента України вперше у законодавстві України був використаний термін «соціальний діалог».

Надзвичайно важливим стало прийняття спеціального Закону України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 року [8], яким на законодавчому рівні було закріплено механізм здійснення соціального діалогу у сфері праці, а також законів України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» від 22 червня 2012 року [9], «Про зайнятість населення» від 5 липня 2012 року [10].

Водночас недоліком трудового законодавства України у сфері регулювання колективних трудових відносин як предмету колективного трудового права є відсутність норм про зазначені відносини у чинному Кодексі законів про працю України. Також не можна назвати належним регулювання зазначених відносин у проекті Трудового кодексу України [11], яке включає тільки три статті (ст.ст. 335–337) Книги шостої «Колективні трудові відносини». В цьому аспекті для національного законодавця представляють інтерес положення Трудового кодексу Литовської Республіки [12] та трудових кодексів інших зарубіжних

країн, які містять окремі частини, розділи, що досить повно регулюють колективні трудові відносини.

Список використаної літератури:

1. Чанишева Г. І. Колективні відносини у сфері праці: теоретико-правовий аспект : монографія. Одеса : Юридична література, 2001. 328 с.
2. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 36. Ст. 361.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17. Ст. 121.
5. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03 березня 1998 р. № 137/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 34. Ст. 227.
6. Положення про Національну службу посередництва і примирення: Затв. Указом Президента України від 17.11.1998 № 1258/98. *Офіційний вісник України*. 1998. № 46. Ст. 1684.
7. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 45. Ст. 397.
8. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23 грудня 2010 р. № 2852-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 28. Ст. 255.
9. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності: Закон України від 22 червня 2012 р. № 5026-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 22. Ст. 216.
10. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 63. Ст. 2565.
11. Проект Трудового кодексу України № 2410 від 08.11.2019. https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67331
12. Трудовой кодекс Литовской Республики: Утв. Законом Литовской Республики от 14 сентября 2016 г. № XII-2603. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/77e984b2340a11e8a149e8cfbedd2503?jfwid=-k3id7tf7e>

Ключові слова: колективне трудове право, предмет правового регулювання, законодавство України, проект Трудового кодексу України.

Ключевые слова: коллективное трудовое право, предмет правового регулирования, законодательство Украины, проект Трудового кодекса Украины.

Key words: collective labour law, subject of law regulation, legislation of Ukraine, draft Labour Code of Ukraine.